

1. číslo – 2009

zpravodaj

Časopis pro obyvatele regionu Jaderné elektrárny Dukovany

Mise Follow up

Alena Zárybnická: Strach k létání nepatří

Energetika = perspektiva pro mladé lidi

OBSAH:

Titulní strana: Snímek z probíhající odstávky na 3. bloku. Po jejím skončení bude mít blok výkon 500 MW oproti původním 440 MW

- str. 2 ■ **Silvestrovská noc na elektrárně**
- str. 3 ■ **Jak nás vidí svět?**
Zbyněk Grunda o Peer Review
Misi Follov up na elektrárně
- str. 4-5 ■ **Zóna 2008**
O dosud největším cvičení v regionu jaderné elektrárny píše Petr Velebil
- str. 6 ■ **Zdravotní středisko na Jaderné elektrárně Dukovany**
- str. 7 ■ **Obec Kratochvilka – aneb z kuchyně paní starostky**
- str. 8-9 ■ **Alena Zárybnická: Strach k létání nepatří**
Rozhovor Aleny Hostašové s televizní „rosničkou“
- str. 10 ■ **František Bohumír Zvěřina – společný projekt Národní galerie Praha, Města Hrotovice a Skupiny ČEZ**
- **Oranžové jaro – pozvánka na akce podporované Skupinou ČEZ v okolí jaderné elektrárny**
- str. 11 ■ **Energetika – perspektiva pro mladé**
- str. 12 ■ **Živé pomezí Krumlovsko-Jevišovicko.** Nový seriál, v němž budeme postupně představovat mikroregiony v okolí jaderné elektrárny
- str. 13 ■ **„Oranžové kolo“ přispělo na nová auta pro mládežnická centra v Třebíči a v Brně**
- str. 14 ■ **Barokní mlýn v Rybníčkách**
Další část seriálu o mlýnech v našem regionu.
- **Pro volnou chvíli**
Tradiční soutěž pro čtenáře od 17 let
- str. 15 ■ **Nabídka výrobků a služeb podnikatelů v okolí Jaderné elektrárny Dukovany**
- str. 16 ■ **Soutěžení pro školáky z dílny brněnského vydavatelství KIRA**

ZPRAVODAJ EDU

Vydává ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany.
Registrační číslo: MK ČR E 11631.
Pro Jadernou elektrárnu Dukovany připravuje
PhDr. Jan Sucharda - JAS, Sokolská 368,
675 55 Hrotovice, telefon/fax: 568 860 168,
E-mail: jas@jas-hrotovice.com.
Elektronická podoba Zpravodaje EDU
je na adrese: www.cez.cz
Náklad 40 000 výtisků. ZDARMA.

SILVESTROVSKÁ NOC NA ELEKTRÁRNĚ

V okamžiku, kdy ručičky hodin 31. prosince 2008 překročily půlnoc a začaly ukazovat první vteřiny nového roku, dosáhla Jaderná elektrárna Dukovany nejvyšší roční výroby v celé své dosavadní historii. **Byl vytvořen rekord 14 miliard a 448 milionů kilowatthodin vyrobené elektrické energie.**

Ing. František Prokop a operátor primárního okruhu
Ing. Zdeněk Pospíšil

Příslušníci směny, která o Silvestru řídila provoz elektrárny, si odnesli jako upomínku knížku Zaplavené vzpomínky, podepsanou jejím autorem Jindřichem Smejkallem, a s blahopřáním ředitele elektrárny Zdeňka Linharta k úspěšnému dovršení celoročního úsilí všech zaměstnanců EDU.

Knížky do rukou operátorů na všech čtyřech blokových dozornách osobně předali František Prokop, zástupce ředitele elektrárny a Petr Spilka, mluvčí elektrárny.

K dosažení nového rekordu přispělo několik skutečností.

Jednak zvýšení efektivity turbín na všech čtyřech blocích, takže koncem roku 2008 byl výkon elektrárny 4 x 470 MW oproti projektovým 4 x 440 MW, dále vysoká spolehlivost provozu přes 99,6 % a konečně i zkracování odstávek, čímž bylo ušetřeno 3,4 dne proti plánu. Jen pro zajímavost: jaderné elektrárně trvá výroba 500 kilowatthodin elektrické energie jednu vteřinu.

Ing. Petr Spilka a vedoucí reaktorového bloku
Ing. Petr Přibyl (vlevo)

TEXT A FOTO JAN SUCHARDA

JAK NÁS VIDÍ SVĚT?

MISE PEER REVIEW FOLLOW-UP NA EDU

Poslední týden v lednu 2009 proběhla v JE Dukovany následná prověrka mezinárodní organizace WANO (Světová organizace jaderných provozovatelů), zvaná Peer Review Follow-up. Tato prověrka kontroluje, jak elektrárna zareagovala na doporučení, která byla stanovena před osmnácti měsíci v červnu 2007 při hlavní prověrce WANO Peer Review.

Úkol EDU v obou prověrkách byl jasný: Prokázat, že JE Dukovany patří oprávněně mezi 20 % nejlepších jaderek na světě, a to nejen v hodnocení pomocí ukazatelů, které máme k dispozici a kterými jsme pravidelně hodnoceni, ale i ve skutečném provozu všem zahraničním expertům mise WANO. Ukázat také, že jsme si vzali doporučení mise WANO k srdci a správně uplatnili náměty na zvýšení bezpečnosti provozu.

Naši zahraniční kolegové, kteří nás posuzovali, jsou vybraní experti na danou problematiku a často pracují ve svém oboru patnáct i dvacet let. Před takovými odborníky není možné nic namalovat „na růžovo“. Svou roli hraje i faktor rivalry a každý chce při takové misi dokázat, že je profesionálem na svém místě a i na dobře zaběhlé elektrárně najde možnosti ke zlepšení. Krátce a jednoduše, pro dukovanské pracovníky a dodavatele to nebyla žádná jednoduchá prověrka.

Zaměstnanci jaderné elektrárny nenechali nic náhodě jak před dvěma roky, tak i letos. Po celý čas od mise 2007 pracovala skupina, která se starala o konkrétní vypracování tzv. Akčního plánu. Jeho cílem bylo aplikovat připomínky a doporučení WANO 2007 pro zlepšení ve dvanácti oblastech. Tým expertů WANO vedl v obou misích WANO Francouz **Jean-Marie Baggio**, expert pro oblast organizace a řízení. Do České republiky letos přivezl tým ve složení:

- **Sergey Kezin** (Rusko), oblast chemie a zpětná vazba provozních zkušeností,
- **Peter Nagy** (Maďarsko), oblast údržba a školení personálu,
- **Stoyan Genov** (Bulharsko), oblast radiační ochrana a inženýring
- **Marian Falis** (Slovensko), oblast provoz JE.

Celý týden 26.-30. 01. 2009 šlo o předkládání praktického naplnění zlepšování a náročné obhajoby našich řešení. Dobrá příprava se vyplatila a výsledek mise byl nakonec velmi dobrý. Vedoucí týmu

J-M Baggio ho hodnotil jako druhý nejlepší v jeho misijní kariéře složené z devatenácti Follow-up, v různých elektrárnách, většinou v nejvyspělejších zemích západní Evropy.

Těší nás dobré ohodnocení, ale také víme, že stále ještě existuje množství detailů, které je možné a nutné zlepšit. Týká se to zejména oblasti údržby zařízení.

Od 1. 1. 2009 pokrývá údržbu nový dodavatelský systém. Tento bude vyžadovat v EDU (i v ostatních jednotkách ČEZ) ještě jisté úsilí, aby se v kvalitě dostal na nejlepší světovou úroveň. Lidé, pracující v naší elektrárně (zaměstnanci i dodavatelé), však tuto výzvu jistě zvládnou.

Jaderná elektrárna je pro většinu z nás nejen zaměstnáním, ale i životním posláním.

ING. ZBYNĚK GRUNDA, ČEZ, A. S., EDU,
MANAŽER PRO TECHNICKÉ MEZINÁRODNÍ VZTAHY
FOTO FRANTIŠEK KOSTIHA A JAN SUCHARDA

Vedoucí mise Jean-Marie Baggio při prohlídce zařízení elektrárny

Mise se uskutečnila v době odstávky na 3. bloku, která zvýší výkon bloku na 500 MW

CVIČENÍ ZÓNA 2008

Ministerstvo vnitra ve spolupráci se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost a Ministerstvem obrany ČR připravilo celostátní cvičení ZÓNA 2008. Toto dlouhodobě plánované cvičení se uskutečnilo ve dnech 26.–28. listopadu 2008 a prověřilo činnost orgánů krizového řízení, složek integrovaného záchranného systému a dalších subjektů při řešení mimořádné události, vzniklé v důsledku simulované radiační havárie v Jaderné elektrárně Dukovany.

Cílem tohoto cvičení bylo prověření činnosti ústředních správních úřadů, krajů Vysočina a Jihomoravského a obcí při odezvě na vznik simulované radiační havárie, včetně plnění úkolů neodkladných a následných ochranných opatření. Cílem bylo rovněž procvičení činnosti sil a prostředků složek integrovaného záchranného systému, vyčleněných sil a prostředků Armády ČR a dotčených subjektů při plnění vybraných úkolů dle vnějšího havarijního plánu pro zónu havarijního plánování Jaderné elektrárny Dukovany. Cvičení ZÓNA 2008 mělo rovněž prověřit fungování informačních toků a postupy odpovědných orgánů podle zpracovaných dokumentů havarijního a krizového řízení.

Cvičení ZÓNA 2008 bylo největším cvičením svého druhu v novodobé historii České republiky. Poprvé byly do obdobného cvičení v ČR zapojeny i ústřední správní úřady.

Již při přípravě cvičení byla věnována pozornost ověření zajištění informačních toků po horizontální a vertikální li-

nii podle Vnitřního a Vnějšího havarijního plánu pro zónu havarijního plánování Jaderné elektrárny Dukovany.

Jaderná elektrárna Dukovany byla do tohoto cvičení aktivně zapojena po celé období přípravy a realizace. Ze strany elektrárny se především jednalo o zpracování scénáře iniciační události a jeho provedení. Tento scénář popisoval fiktivní stav technologie a následky v případě úniku radioaktivních látek mimo prostor kontejmentu a území jaderného zařízení včetně opatření, která by byla v podobné situaci ze strany elektrárny realizována a jež jsou popsána ve Vnitřním havarijním plánu jaderné elektrárny.

Dukovanská elektrárna, která cvičila 26. listopadu, m.j. prakticky prověřila systém varování a vyznění personálu, vyhlášení a provedení ochranných opatření pro personál, evakuační opatření a další nezbytné kroky, které jsou stanoveny vnitřním havarijním plánem. Cvičení v JE Dukovany se účastnilo asi 750 osob. Přítomni byli hosté a pozorovatelé zahraničních a českých institucí.

V průběhu cvičení Operační středisko hasičů v krajích po přijetí zprávy o vyhlášení mimořádné události 2. stupně v JE Dukovany zajišťovalo předání informace všem subjektům podle havarijního plánu (členům krizového štábu kraje, starostům obcí s rozšířenou působností a dalším dotčeným subjektům).

V průběhu cvičení byl úspěšně prověřen a procvičen systém varování a vyznění v případě radiační

havárie na ČEZ EDU. Taktéž byl prověřen informační tok podle Úmluvy o včasném oznamování jaderné nehody na základě Úmluvy o pomoci v případě jaderné nebo radiační nehody a podle Rozhodnutí Rady 87/600/Euroatom ze 14. prosince 1987, týkajícího se opatření Společenství pro včasnou výměnu informací v případě radiační mimořádné situace.

Po oznámení o vzniku mimořádné události 3. stupně v elektrárně Dukovany byly aktivovány koncové prvky jednotného systému varování a vyznění (sirény) a podle uzavřených dohod byli zástupci Českého rozhlasu a České televize vyzváni k odvysílání informace o provedeném spuštění sirén a probíhajícím cvičení.

Postupně byly aktivovány krizové štáby jednotlivých stupňů orgánů krizového řízení, které se seznamovaly se situací a přijímaly opatření k řešení vzniklé situace, v počáteční fázi hlavně ve směru k zajištění realizace neodkladných ochranných opatření. Krizový štáb kraje Vysočina řídil hejtmán kraje MUDr. Jiří Běhounek. Krizový štáb Jihomoravského kraje pracoval pod vedením hejtmána kraje JUDr. Michala Haška.

Na základě doporučení předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost a ministra vnitra byl podle rozhodnutí předsedy vlády ČR svolán ústřední krizový štáb. Jednání tohoto orgánu řídil v zastoupení ministra vnitra generálmajor Ing. Miroslav Štěpán.

Další dny cvičení byly zaměřeny na oblast plánování a realizaci neodkladných ochranných opatření a postupně následných ochranných opatření. Krizový štáb Státního úřadu pro jadernou bezpečnost na základě monitorování situace připravil doporučení pro kraje k provedení evakuace ukrytých občanů dne 27. listopadu 2008.

Hejtmani kraje Vysočina a Jihomoravského kraje rozhodli o zahájení evakuace ukrytých osob ze zóny havarijního plánování dne 27. listopadu 2008 od 09.00 hod. V tomto období vyčleněné síly a prostředky integrovaného záchranného systému zaujaly stanovená dekontaminační místa. Evakuace osob byla cvičně provedena žáky základních škol v obcích Vémyslice a Mohelno, kteří po provedení dekontaminace na dekontaminačních místech v Kubšicích a Kožichovicích pokračovali do příjmových míst evakuace v Brně-Králově Poli a Třebíči. Dekontaminační místa byla obsluhována příslušníky Armády ČR a Hasičského záchranného sboru ČR. Významnou činnost v dekontaminačním místě Kubšice a místě evakuace Brně-Králově Poli (psychosociální a zdravotní pomoc, zabezpečení stravy) prováděl PANEL NNO (nevládní neziskové organizace) Jihomoravského kraje.

V souladu s plánem dekontaminace byla aktivována dekontaminační místa zabezpečovaná silami a prostředky HZS kraje Vysočina, HZS Jihomoravského kraje, HZS hl. města Prahy a Armády ČR. Jednotky provedly přesun v časové normě a prakticky vybudovaly dekontaminační místa v obcích Kubšice a Kožichovice. V dotčených prostorech bylo prováděno monitorování radiační a chemické situace. Silami vojenské policie byla zabezpečena ochrana těchto prostorů.

Závěrem mi dovoluji jednu, podle mého, důležitou poznámku.

Je třeba upozornit laskavého čtenáře, že námětem cvičení ZÓNA 2008 byla vysoce nepravděpodobná situace, která v historii provozování jaderných zařízení v ČR dosud nenastala a k níž by mohlo dojít pouze za souběhu několika poruch a naprosto výjimečné shody okolností. Jaderná elektrárna Dukovany patří z hlediska bezpečnosti mezi 10 % nejlépe hodnocených jaderných elektráren na světě.

PETR VELEBIL

FOTOGRAFIE JAN SUCHARDA

Role figuranta při kontrole kontaminace se ujal hejtman Jihomoravského kraje Michal Hašek

Evakuační autobus projíždí dekontaminační linkou u obce Kubšice

Operační středisko Hasičského záchranného kraje Vysočina

ZDRAVOTNÍ STŘEDISKO NA JADERNÉ ELEKTRÁRNĚ DUKOVANY

Zdravotní středisko na Jaderné elektrárně Dukovany je vlastně starší, než elektrárna sama. Vzniklo už v počátcích výstavby, kdy dnešní „jaderka“ ještě existovala jenom na výkresech, a poskytovalo služby lidem, kteří elektrárnu budovali. V době nejintenzivnější výstavby bylo těchto pracovníků okolo desíti tisíc, tedy docela slušně velké město. Tomu muselo odpovídat i zdravotnické zabezpečení. A protože šlo o výstavbu jaderného zařízení, i zdravotnické středisko patřilo pod specializované zdravotnické zařízení, což byl ZÚNZ UP Příbram. Za tou zkratkou se skrývá název Zdravotní ústav uranového průmyslu Příbram. Pod něj tehdy spadala všechna zdravotnická zařízení, která měla cokoli do činění s „jádreem“. Zdravotní středisko bylo velmi rozsáhlé a mělo řadu specializovaných pracovišť – vedle ordinací praktických lékařů (tehdy „závodních“), také gynekologii, kardiovaskulární oddělení, rehabilitaci, laboratoř, výdejnu léků apod. Na počátku 90. let, kdy se veškeré hospodářství transformovalo ze státní na soukromou sféru, proběhl tento proces i ve zdravotnictví, tedy i na Dukovanech. Prvním soukromě praktikujícím lékařem byl právě MUDr. Bauer. Ostatní lékaři přecházeli (a další zaměstnanci – třeba laboratoř, o níž jsme psali v minulém čísle Zpravodaje) na soukromou praxi postupně. S touto transformací byl spojen i další proces – otevírání se zdravotnického střediska občanům z okolí elektrárny. V současné době středisko poskytuje své služby nejenom zaměstnancům elektrárny a dodavatelských firem, ale i mnohým obyvatelům z bližšího i vzdálenějšího okolí. A samozřejmě – každý, kdo by se chtěl u lékařů na Jaderné elektrárně Dukovany zaregistrovat, má dveře otevřené a může si být jist, že se mu dostane té nejlepší péče. Ve zdravotním středisku jsou v současné době dva praktičtí lékaři – MUDr. Bauer a MUDr. Káfuňková, je zde gynekologická ordinace (MUDr. Chmelíček), zubní ordinace s protetickou laboratoří (MUDr. Andryšek a MUDr. Brzobohatá) a rehabilitace.

Jak při našem vzájemném povídání zdůraznil dr. Bauer, praktický lékař by dnes neměl být jenom někým, kdo předepíše základní léky a případně odešle pacienta na specializované pracoviště. Ale měl by být každému „domácím lékařem“ v tom nejlepším slova smyslu, být partnerem a rádcem. Sledovat průběh a výsledky případných specializovaných vyšetření, koordinovat například užívání léků, předepisovaných specialisty atd. Naprostou samozřejmostí by měl být i přehled o všech absolvovaných vyšetřeních, očkováních apod. Mnozí si ještě pamatujeme éru knížečkových občanských průkazů, kde byla například zaznamenána očkování proti tetanu. Dnes v době „kartičkových občanek“ mnozí lidé ani nevědí, že jim životně důležité očkování proti tetanu „propadlo“. Ne tak u MUDr. Bauera – speciální počítačový program sleduje tyto životně důležité informace a včas upozorní, že je nutné např. přeočkování. Jen pro ukázkou otevřel dr. Bauer ve svém počítači moji „zdravotní kartu“:

„Na jaře jste absolvoval tato a tato laboratorní vyšetření v souvislosti se zánětem průdušek, poslední očkování proti tetanu máte z 23. března roku 2003 – takže do dalšího zbývá ještě pět let. Ale nebyl jste šest let na preventivní prohlídce. Každý dospělý občan má nárok na preventivní prohlídku u praktického lékaře jednou za dva roky, a čím je člověk starší, tím je taková preventivní prohlídka významnější. Měl byste se u sestry objednat.“ Takže z rozhovoru pro Zpravodaj nakonec i pro mne osobně vyplynul „úkol“ – navštívit svého lékaře nejenom v době, kdy je člověku zle a cloumá jím přicházející nemoc. Když jsem po rozhovoru opouštěl ordinaci, měla už sestra Vyroubalová zapsané moje jméno na nejbližší volný termín pro preventivní prohlídku.

MUDr. Zdeněk Bauer

Sestra Irena Vyroubalová

Protože toto číslo Zpravodaje vychází v březnu – tedy na počátku jara, nedalo mi, abych nepožádal doktora Bauera o nějakou radu právě pro toto období. „Je to jednoduché – několik měsíců jsme byli většinou jako krtci zalezlí v teple bez větších fyzických aktivit, takže by ten „nástup“ měl být umírněný. Nepopadnout třeba kolo a nesazít se na prvním výletě hned ujet padesát kilometrů. Na jaře je na očkování proti klíšťové encefalitidě už sice pozdě, ale každému bych doporučil, aby je absolvoval v příští zimě. Zdejší kraj je bohužel „bohatý“ na klíšata a riziko je značné. Ale chtěl bych zdůraznit jinou věc, která přímo nesouvisí s nadcházejícím jarem. Všichni by měli mít trvale na mysli, že za své zdraví si každý odpovídá sám. Jak zachází se svým tělem, co jí, jak se pohybuje (či nepohybuje), jakou má váhu, zda chodí třeba na pravidelné preventivní prohlídky... atd. Praktický lékař každému doporučí a poradí, co je žádoucí a potřebné, ale to, co skutečně budeme „se svým tělem“ dělat, to je v rukou každého z nás. A je vždycky lepší prevence než nutná léčba, když přijde nemoc...“ A s těmito slovy jsme se rozloučili.

Ordinaci MUDr. Zdeňka Bauera a sestřičky Ireny Vyroubalové navštívil, o minulosti a současnosti zdravotního střediska na „jaderce“ si povídal a přitom fotografoval

JAN SUCHARDA

KRATOCHVILKA

ANEB Z KUCHYNĚ PANÍ STAROSTKY

Obec se nachází v jižní části Boskovické brázdy, asi 2,5 km jižně od Rosic. Na východ se rozkládá Bobravská vrchovina, na západ předhůří Českomoravské vrchoviny. Okolní krajina má zemědělský ráz. Obec leží na návrší v nadmořské výšce 385 m a směrem na jih i na sever jsou daleké výhledy do krajiny. Vesnicí prochází kdysi důležitá a frekventovaná silnice Velká Bíteš - Ivančice. Zřejmě proto při ní vznikl zájezdní hostinec zvaný Kratochvilka, který je zmiňován již v r. 1626. Jméno hostince dalo později název obci, která kolem něho vznikla. Razítko obce, která svůj vznik počítá od r. 1783, mělo nápis „Obecní úřad Kratochvilka“ a znakem byl beránek. Rozvoji obce napomohly nedaleké zbýšovské uhelné doly. Důl Síčka se svojí rozlohou necelých 8 hektarů se nacházel v katastru obce Kratochvilka, která byla v minulosti převážně hornickou osadou. V současné době má obec 440 obyvatel. A jak vypadá dnešní obec Kratochvilka? O tom jsem si povídala se starostkou obce paní Janou Trojanovou.

Jak dlouho zastáváte funkci starostky?

V roce 1980 došlo k podstatné změně v řízení obce. Proti vůli občanů byl proveden ze strany nadřízených orgánů administrativní zásah, při kterém byl v obci zrušen místní národní výbor. Obec Kratochvilka a Hlína byly poté řízeny sloučeným národním výborem se sídlem v Neslovicích. Tento problematický akt měl za následek útlum a stagnaci v oblasti rozvoje obce. Obrat k lepšímu přinesl až rok 1989. Dne 28. 2. 1990 byl ustanoven nový národní výbor na Kratochvilce, jehož jsem se stala předsedkyní a osamostatnění obce se uskutečnilo 1. 4. 1990. Následně ve volbách jsem byla zvolena první starostkou. Starostky byly tehdy v Jihomoravském kraji asi jen 3.

Zmínila jste se o období stagnace rozvoje obce, jaká je dnešní obec, myslím tím po stránce občanské vybavenosti?

Od začátku svého starostování jsme se věnovali opravám chátrajících budov, které vlastní obecní úřad. Rekonstrukci pro-

šel místní rozhlas i vozovky. Významnou událostí pro obec bylo vybudování obslužné komunikace do Rosic v roce 1995. Dále byla vybudována druhá čekárna na autobus a telefonní automat. A tak, jak stavěla vláda priority, tak se snažila obec i její občané. V roce 1996 byla zajištěna rekonstrukce el. sítě v obci pro elektrické vytápění. V roce 2000 Sdružení obcí Neslovice Kratochvilka započalo s plynofikací. Ale jak se postupně zvyšují ceny energií a plynu, tak se někdy večer přijdete podívat na naši ekologickou obec. Téměř všechny komíny kouří a lidé přecházejí na topení pevnými palivy. Možná by se měl přijet podívat spíš někdo z vlády, kdo tyto trendy plánuje. V roce 2006 jsme započali s rekonstrukcí vodovodu, no spíše budováním nového, protože od roku 1908 už v některých úsecích nebylo ani potrubí. Obec je členem Svazku vodovodu a kanalizací Ivančice a snad dojde i k plánovanému vybudování kanalizace a napojení přes Rosice na čističku v Tetčicích. Obec je členem Mikroregionu Kahan od roku 2008 a jednou z deseti obcí, které založily s. r. o. KTS Kahan – zajišťující svoz pevného komunálního odpadu.

Předpokládám, že tak jako v ostatních obcích se i u vás podílejí na společenském a kulturním životě občanů obce zájmové organizace?

Bez nich by vlastně nebyla nic, protože činnost organizací dělá obec obcí. Organizují akce pro děti, maškarní bály, hody, besídky a všem, kteří alespoň trochu k této činnosti přispívají, chci moc poděkovat. U nás v obci se na společenském životě podílí především Tělovýchovná jednota Družstevník Kratochvilka, sbor dobrovolných hasičů, tenisový klub.

Jste neuvolněnou starostkou, pracujete jako vedoucí odboru správy majetku a investic na Městském úřadu v Rosicích, máte vůbec nějaký čas na relaxaci?

Tak to se prosím přijdte zeptat za rok, až založím Klub důchodců. V době, kdy čtenáři budou číst tyto řádky, již budu po 40 letech zaměstnání v důchodu. Práce vedoucí odboru a neuvolněné starostky skutečně moc prostoru k relaxaci nepochází. Zbývající čas věnuji rodině a své mamince, která mě teď vzhledem ke svému zdravotnímu stavu moc potřebuje a tříleté vnučce Drahušce. Samozřejmě, že jezdím i na dovolenou. To by ani nešlo nevypnout. I když v dnešní době mobilních telefonů a emailů vím i na Kubě nebo v Číně, co se děje na Kratochvilce. Se starším synem a jeho manželkou cestujeme po světě, ale když jsme v Praze, kde syn bydlí, navštěvujeme hodně naše hrady a zámky. A mladší syn, se kterým bydlíme společně, mi zase hodně pomáhá na obci a dělá mi doprovod na společenské akce. A co říci na závěr? Přejí všem čtenářům hodně energie a sil ke zvládnutí současného životního stylu a také hodně zdraví, protože pokud budeme zdraví, to ostatní určitě překonáme.

Máte nějaké životní motto?

Ano. Je to od Senecy: „Dokud žijeme, učme se žít.“

RECEPT Z KUCHYNĚ PANÍ STAROSTKY

Kuřecí roláda bez rolování a zavazování

Potřebujeme: asi 600 g kuřecího masa, slanina, plátkový sýr, vaječinka, paprika, sůl, pepř, forma srnčí hřbet, pečicí papír.

Postup: Vyroložíme smíchaný hřbet pečicím papírem nebo jen vymažeme máslem, naklepeme tenké řízký, osolíme a vyložíme formu, poklademe slaninou, sýrem, vaječinkou, paprikou. Nakonec to přikryjeme opět řízký a dáme do trouby péct. Roláda je velice jednoduchá a moc dobrá.

PTALA SE ALENA HOSTAŠOVÁ
FOTOGRAFIE JIŘÍ ČERMÁK

ALENA ZÁRYBNICKÁ: STRACH K LÉTÁNÍ NEPATŘÍ

Vždy jsem si myslela, že pracovat jako meteoroložka, je pro ženu netypickým a neobvyklým povoláním. Přesto jsem ani jednou při rozhovoru s Alenou Zárybnickou nezapochybovala, že by pro ni povolání meteoroložky bylo něčím obtížným a neobvyklým. Se stejným přesvědčením hovořila Alena Zárybnická i o svém koníčku - plachtění.

Co vás vedlo k tomu, že jste se rozhodla být meteoroložkou?

O meteorologii jako takové jsem se rozhodla definitivně až na gymnáziu. Je ale pravda, že jsem už jako malá holka chodila za tatínkem na letiště. Létala jsem od patnácti let a přišlo mi, že plachtění a meteorologie spolu souvisí a je velmi důležité proto, aby pilot mohl vyhodnotit podmínky pro konkrétní přelet. Rozumět meteorologii je zapotřebí i z důvodu plánování délky tratě a také proto, aby se v průběhu letu vyhnul problémům. Když jsem chtěla coby ženská zůstat nějakým způsobem u létání, přišlo mi určitě vhodnější a lepší zůstat u meteorologie, než třeba začít se studiem stavby letadel. Teprve až na gymnáziu jsem zjistila, že se meteorologie studuje na „matfyzu“.

Jaký je váš vztah k lidovým pranostikám?

Pranostiky spíš čtu jako zajímavou lidovou slovesnost a vnímám je jako pěkné básničky. Mají hezký

meteorologický základ a většina z nich není pravdivá nebo spíš lépe řečeno - řídit se podle nich do budoucna, to nelze. Ve srovnání s numerickými modely či dalšími moderními metodami mají v podstatě nulovou úspěšnost.

Vaše studium muselo být určité náročné, hodně matematiky, fyziky, zřejmě člověk, když se pro tento obor rozhodne, musí mít už určité předpoklady?

No, asi nemusí (smích). Ale tím nechci nikoho k ničemu nabádat. Myslím, že pevná vůle je důležitá běžně v životě, a to samé platí i při studiu. Když je člověk mladý, má ten správný nadhled, ne příliš velkou pokoru, takže se zkoušelo. Zkoušelo, myslím tím ve smyslu zkusit udělat nějakou zkoušku a podobně. Je ale pravda, že mě fyzika a matematika bavila a neměla jsem s ní problém. Má-li člověk vůli a touží-li nějaké povolání dělat a věnovat se mu, tak se ohne a snaží se dělat věci tak, aby studium nějakým způsobem absolvoval s čistým štítem. Respektive, meteorologie je fyzika mezního oboru na „matfyzu“, to znamená, že se studuje v rámci fyziky spolu s astronomií, geofyzikou a podobně. První dva roky jsme měli společné a myslím, že od třetího roku jsme se rozdělili. Tam jsem pochopila, že to má své opodstatnění a meteorologie se studuje na „matfyzu“, protože veškeré numerické modely jsou založeny na matematice a fyzice.

Vzpomněla jste astronomii. Jaký je váš vztah k astronomii?

V tomto oboru jsem pouhým divákem. Mám kamarády, kteří se astronomii věnují mnohem více. Je hodně lidí, kteří se těmito obory prolínají, ale já jsem k ní nikdy nijak nepřirostla. Mně stačí to, co sahá do výšky jedenácti kilometrů, to znamená běžná troposféra, ve které se odehrávají všechny počasové jevy.

Jak už jste sama prozradila vašim velkým koníčkem je létání, jaké jsou vaše první zkušenosti s létáním?

Což o to, na ty první se bude dobře vzpomínat, kdybyste se zeptala na ty poslední, to už by bylo horší. Z prvních událostí spojených s létáním si jednoznačně pamatuji skoro všechna data, která byla pro mě významná. Můj první

start - 1. máj v roce 1985, první sólo let - 31. srpen toho roku. O rok později, v den svatby mé dobré kamarádky, bylo to někdy kolem 7. července 1986, jsem skládala pilotní zkoušky. Jsou to takové mé mezníky, které si pamatuji, předtím jsem se jen vozila. Někdy jsem velmi aktivně létala, později už to bylo horší, ale v současné době se podřizuje můj volný čas zájmům mého dítěte, na létání nezbývá tolik času. Doufám, že stávající rok bude, co se týká létání, lepší.

S létáním souvisí často i seskok s padákem. Zkusila jste si to někdy?

Souvisí, v podstatě tak, že piloti říkají: „Není důvodu opouštět letadlo, které ještě letí“, takže na padák se piloti dívají jako na záchranný prostředek a ne na sportovní zařízení jako kolegové parašutisté. Skočila jsem si tandem, ale neměla jsem z toho zážitek prakticky žádný. Tím se nechci obecně parašutistů vůbec nijak dotknout, určitě, kdyby to třeba nebyl tandem a byl to sóloový seskok, dívala bych se na to možná jinak. Pro létání však musíme vědět, jak padák použít, jak se zachovat v určité krizové situaci. Ani nevím z jakého důvodu, ale nepocitovala jsem při tandemu žádný adrenalin. Neměla jsem žádné pocity, které by vybočovaly z mých běžných pocitů. Ovšem při létání, když je nějaká krizová situace, anebo když se musí řešit nějaké důležité rozhodnutí o úspěchu nebo neúspěchu daného přeletu, tak to se ve mně probudí mnohem větší emoce.

Co všechno předchází tomu, než vstoupíte do studia a vysílá se předpověď počasí?

Samotná předpověď, kdy už jsem na obrazovce, je taková třešnička na dortu ve srovnání s tím, co se před samotným vysíláním odehrává. Když máme ranní službu, přicházíme do práce někdy před půl pátou ráno, zpravidla od 5 do 6 hodin malujeme obrázky a kontrolujeme, co je připravené z minulého večera. Dále se pak díváme na data z družic, radarů, numerických modelů, čteme si všechny textové předpovědi, které kolegové v Českém hydro-meteorologickém ústavu vyprodukovali. Na základě těchto předpovědí sestavíme optimální grafickou podobu

Alena Zárybnická ve studiu, odkud se vysílají předpovědi počasí

celé relace. To znamená, že v první fázi funguji jako meteorolog, v druhé fázi je ze mě grafik, který poskládá a namaluje sluníčka, obláčky, teploty..., pak napíšeme všechna čísla, která vidíte na obrazovce, fronty atd. a připravíme si, co je zapotřebí všechno říct. A najednou zjistím, že se mi všechno nevejde do 3 minut a začnu vše upravovat – a najednou je ze mě dramaturg. V poslední fázi jsem moderátor, který vše odprezentuje. Je to celodenní práce. Kromě celodenních relací, které jsou na ČT 1, vysíláme pro ČT 24 a zhotovujeme další produkty a zpravodajství, které s počasím souvisí. Při odpolední práci, která vlastně začíná v 9 ráno a končí v půl deváté večer, zhotovujeme všechna data, která souvisejí s denní službou.

A to pokaždé, když vás vidím na obrazovce, je vysílání živé?

Každý vstup je živý. Jsme odlišní od jiných televizí. Naše informace jsou čerstvé, právě u počasí je poznat, jak rychle informace stárnou. Zakládáme si na tom, že poskytujeme 15 minut starý snímek z družice a radaru, je to to nejčerstvější, co obvykle v meteorologii je.

Věnujete se aktivně i jinému sportu?

Ne. Vybrala jsem si sedací sport – létání, abych se nemusela moc hýbat. Myslím si, že to byla dobrá volba hned v mládí, chtěla jsem sportovat, ale nevyvíjet žádnou fyzickou činnost, proto jsem si vybrala letecké plachtění. Tatínek mi říkal: „Naučím tě lyžovat,

a s tím musíš v životě vystačit.“ Lyžování má spoustu podob. Mám ráda skialpinismus. Pro mě jsou to především krásné výlety po českých kopcích. Je pro mě obtížné najít si parťáka, který by byl ochotný toulat se tak pomalu, jak se toulám já. Skalpy jsou osvobozující od každodenních starostí, protože častokrát za den vůbec nikoho nepotkám, což je kontrast s mojí prací a je to pro mě velmi důležité.

Dostala jste se někdy při létání do nepříjemné situace nebo měla jste strach?

Když se člověk bojí, je nejvyšší čas, aby se na to vykašlal, protože strach k létání nepatří. Strach člověku svazuje ruce a zabírá mozkovým závitům fungovat přirozeně a normálně a rychle se rozhodovat, což je při létání velice důležitý faktor. Strach jako takový jsem neměla, ale je pravda, že jsem zažila situaci, která byla vážná. Naštěstí jsem to pochopila vždycky až v době, kdy jsem krizovou situaci vyřešila. Tehdy jsem nemohla vybrat vývrtku, bylo mi patnáct... A pak jsou tu „každopřeletové strachy“. Každé přistání do pole je nepřijemné, může se totiž stát, že je tam něco, co z výšky není vidět – triangulační tyč, velký kámen apod. A problém je pak nasnadě, aniž by to pilot zavinil.

V jaké výšce létáte?

Záleží na meteorologických podmínkách. V létě v našich zeměpisných šíř-

kách jsou dostupy stoupavých proudů maximálně do 3 km, v plachtění zaslíbených zemích to může být až do 4 či 5 km – třeba v Austrálii. Existuje ale i zimní obdoba plachtění – v závětrných vlnách, které vznikají přetékáním vzduchu přes hory, lze dostat do 5 až 8 km.

Děláte i jiné pořady, než je předpověď počasí?

Prošla jsem si obdobím, kdy jsem dělala v pořadu Sama doma. Před rokem jsem přestala vysílat, musím říct, že je to pro mě velká časová úleva. Po celou dobu mého působení v ČT dělám pro sportáky reportáže v létání, jak akrobacii tak plachtění. Loni se nám podařilo historicky poprvé odvysílat první přenos z akrobatických závodů, bylo to vůbec poprvé na světě, kdo akrobacii odvysílal v přímém přenosu. Byl to jeden velký cíl, posunout se od desetiminutovek a hodinových dokumentů k přímému přenosu – živému vysílání. Což je velice ceněné a je to důležitý bod pro akrobacii. Vymýšleli jsme to s režisérem Karlem Jonákem dlouho a loni to konečně klaplo. Pro mě to byla velká výzva, a to mám ráda. Také jsem spolupracovala na vzdělávacím pořadu Skoro jasno a teď připravujeme jeho druhou řadu, v zimě magazin Bílá stopa. Pořád je co dělat, jen na to všechno mít víc času...

**PTALA SE ALENA HOSTAŠOVÁ
FOTOGRAFIE MARIE VOTAVOVÁ A JAN SUCHARDA**

ORANŽOVÉ JARO

17.-19. 4. 2009, Oslavany

Mezinárodní prodejní výstava minerálů
a drahých kamenů

19. 4. 2009, Třebíč

ČEZ florbal Cup

25. 4. 2009, Třebíč

Ples Stacionáře

26. 4. 2009, Třebíč

ČEZ MTB maratón

1. 5. 2009, Oslavany - okolí

Odemykání Templářské cyklostezky

**2. 5. 2009, Náměšť – Budišov –
Koněšín**

NA-BU-KO, cykloturistický výlet na
kolech

3.-4. 5. 2009, Třebíč

Mezinárodní závody do vrchu Zámecký
vrch - 26. ročník v Náměšti nad Oslavou

8. 5. 2009, Miroslav

Závody nevidomých v lovu ryb udicí

8.-14. 5. 2009, Dalešice

Čištění Dalešické přehrady

10. 5. 2009, Zbýšov

Dny otevřených dveří Muzea
průmyslových železnic

16. 5. 2009, Suchohrdly u Miroslavi

Rybářské závody mládeže

16. 5. 2009, Koněšín

11. ročník jarní prodejní výstavy Dům
a zahrada

23. 5. 2009, Jezeřany-Maršovice

Liga požárního sportu okresu Znojmo -
závod družstva žen SDH v Miroslavi

31. 5.-27. 6. 2009, obce regionu EDU

Festival Concentus Moravice

7. 6. 2009, Zbýšov

Dny otevřených dveří Muzea
průmyslových železnic

13. 6. 2009, Mohelno

Oslavy 120 let založení Sboru
dobrovolných hasičů

14. 6. 2009, Miroslav

Miroslavský klíč

12.-14. 6. 2009, Náměšť

3. ročník festivalu křesťanské kultury
Náměšťfest 2009

20. 6. 2009, Třebíč

Běh neutronů

23.-25. 6. 2009, Třebíč

XXXVIII. ročník Mistrovství HZS ČR
v požárním sportu

25. 6. 2009, Mohelno

Zahradní slavnost Mateřské školy

27. 6. 2009, Hostěradice

Noční závody v požárním sportu

5.-7. 6. 2009, Moravské Budějovice

Hudební festival Setkávání Václava
Hudečka

6.-7. 6. 2009, Dukovany,

Oslavy 730. výročí první písemné
zmínky o obci Dukovany

FRANTIŠEK BOHUMÍR ZVĚŘINA

F. B. Zvěřina: Kostel v Jaroměřicích nad Rokytnou (akvarel)

SKUPINA ČEZ PARTNEREM SPOLEČNÉHO PROJEKTU NÁRODNÍ GALERIE PRAHA, OBLASTNÍ GALERIE VYSOČINA A MĚSTA HROTOVICE.

Dne 5. února byla v Oblastní galerii Vysočina v Jihlavě otevřena rozsáhlá výstava kreseb hrotovického rodáka Františka Bohumíra Zvěřiny a zároveň slavnostně pokřtěna obsáhlá monografie mapující Zvěřinovo dílo. Příprava projektu trvala několik let a nebýt významného partnerství Skupiny ČEZ, nemohl by se zrealizovat. Obrazy na výstavu zapůjčila Národní galerie Praha, město Hrotovice, řada oblastních galerií v České republice, ale také například Slovenská národná galéria v Bratislavě. Záštitu nad celou akcí převzal hejtman kraje Vysočina MUDr. Jiří Běhounek.

Akademický malíř František Bohumír Zvěřina je bezesporu nejvýznamnějším hrotovickým rodákem. Narodil se zde 4. února 1835 a již jako dítě projevovat kreslířský talent a zájem o umění. V roce 1851 nastoupil na Akademii výtvarných umění v Praze a brzy na sebe upozornil svou pilí a talentem. Absolvoval několik cest na Balkán, jehož krajina a lidé mu byli inspirací pro jeho tvorbu. Po většinu života se věnoval pedagogické činnosti, působil na školách v Kutné Hoře, v Mariboru ve Štýrsku, v Gorici, v Brně a ve Vídni. V roce 1886 mu byl udělen titul profesora. Své obrazy vystavoval v Praze, Brně, Budapešti, Krakově

a ve Vídni. Podílel se na ilustrování patnácti českých časopisů, mj. Zlaté Prahy, Světozoru a Květů. Zemřel ve Vídni 27. prosince 1908.

Zanechal po sobě rozsáhlé umělecké dílo, jehož část je umístěna ve Zvěřinově památníku v Hrotovicích. V roce 1913 byl Zvěřinovi v Hrotovicích zbudován pomník, v roce 1972 byl pomník přemístěn před jeho rodný dům vedle zámku. V roce 2003 byl v jeho rodném domě nově instalován památník se stálou expozicí jeho děl.

TEXT A FOTO JAN SUCHARDA

Starosta Hrotovic Antonín Mlynář při vernisáži

Výstava v Oblastní galerii Vysočina v Jihlavě, Komenského 10, je otevřena každý den kromě pondělí v době 9.00-12.30 a 13.00-17.00 hod. a potrvá do 19. dubna 2009.

ENERGETIKA PERSPEKTIVA PRO MLADÉ

NOVÝ STUDIJNÍ OBOR V TŘEBÍČI

Ve středu 28. ledna byla v Třebíči uspořádána konference k oficiálnímu představení nového studijního oboru Energetika, který bude poprvé otevřen 1. září 2009 na Střední průmyslové škole Třebíči. Tento obor je společným projektem Skupiny ČEZ, kraje Vysočina a Střední průmyslové školy Třebíči. Cílem je motivovat žáky základních škol ke studiu technických oborů a následně jim nabídnout dobrou a perspektivní možnost pracovního uplatnění v regionu. Jaderná elektrárna Dukovany je v rámci kraje Vysočina jedním z významných zaměstnavatelů a v blízké budoucnosti se plánuje provoz elektrárny podpořit novými silami z řad odborně vzdělaných a prakticky dovedných lidí. Konference se zúčastnili významní zastupitelé města a kraje a svojí přednáškou vyjádřila novému projektu podporu i ředitelka Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dana Drábová.

Profil oboru Energetika

Energetika je čtyřletý obor zakončený maturitní zkouškou, který žáky vybaví odborným vzděláním v oblastech elektrotechniky a strojírenství pro obsluhu energetických strojů a zařízení. Po ukončení studia mají absolventi možnost širokého uplatnění v praxi nebo možnost studia na vysoké škole. Zařazením do navazujícího vysokoškolského projektu Bakalář má navíc student

vysokou šanci na získání příspěvku na studium ve formě stipendia, poskytovaným Skupinou ČEZ. Další podrobnosti o novém perspektivním studijním oboru zájemci naleznou na webových stránkách školy: www.spst.cz.

LINDA STRAUBOVÁ, FOTO ARCHIV ŠKOLY

Snímek z konference na Střední průmyslové škole v Třebíči

SETKÁNÍ S NOVÝMI BAKALÁŘI

S velkým zájmem v řadách studentů středních škol se setkává i další aktivita Skupiny ČEZ – Projekt Bakalář. I letos se přihlásilo mnoho studentů, kteří mají zájem o studium technických oborů na vysokých školách a v budoucnu by se chtěli uplatnit v oboru energetika. Úspěšní z nich byli v sobotu 21. 2. pozváni i se svými rodiči a blízkými na prohlídku JE Dukovany. Na programu byla prezentace budoucnosti jaderné energetiky, exkurze do elektrárny a na simulátor, beseda s řídícím personálem blokové dozorny a samozřejmě závěrečný oběd a předání dárků. „Byl jsem překvapný, že jsem zvládl psychotesty a chtěl jsem vědět víc o práci operátora. Mám několik kamarádů, kteří si po dokončení vysoké školy nemohou najít práci. Tady bych měl dobrou práci jistou,“ hodnotí svoji situaci jeden z úspěšných zájemců o stipendijní Projekt Bakalář. Nejen studenti, ale především jejich rodiče už nyní vidí velkou výhodu budoucího perspektivního zaměstnavatele a stabilní dobře hodnocené práce. A tak věříme, že studenti budou při studiu na vysoké škole úspěšní a díky naší odborné podpoře z nich vyrostou noví a zkušení operátoři jaderné elektrárny. Protože takové zaměstnání Jaderná elektrárna Dukovany velmi potřebuje! <http://www.cez.cz/cs/kariera/projekt-bakalar.html>

LINDA STRAUBOVÁ, FOTO JAN SUCHARDA

V programu sobotního setkání byla i návštěva blokové dozorny 1. bloku.

ŽIVÉ POMEZÍ

KRUMLOVSKO – JEVIŠOVICKO

Živé pomezí Krumlovsko – Jevišovicko je občanské sdružení, které vzniklo v roce 2006. Organizaci založili podnikatelé, mikroregiony, neziskové organizace i fyzické osoby, žijící a působící na území severozápadního Znojemska. Mezi mikroregiony jsou zastoupeny: Moravskokrumlovsko, Svazek obcí sever Znojemska, Dobrovolný svazek obcí Jevišovicka a Svazek obcí při formanské cestě a další sousedící obce, které se přidružily později. Živé pomezí je místní akční skupinou (dále jen MAS). Hlavním rysem MAS je přijetí a uplatnění tzv. **LEADER** a podíl na spoluzodpovědnosti za rozvoj vymezeného území, kde MAS působí. Metoda Leader je uznávána a podporována ve všech zemích Evropské unie. LEADER je zkratka (Links between actions for Development of the Rural Economy). V překladu to znamená „propojování aktivit pro rozvoj ekonomiky venkova“. V naší republice touto metodou pracuje více než 150 organizací. MAS jsou podporovány národními programy Ministerstva zemědělství ČR, dotacemi krajů a v současné době zejména Programem rozvoje venkova ČR na období 2007 až 2013, osou IV. zvanou Leader. Tento program je jedním ze zdrojů evropských dotací pro Českou republiku. Podmínkou pro čerpání podpory je mít schválenou rozvojovou strategii vytvořenou spoluúčastí zájmových skupin v území, působnost organizace na vymezeném uceleném území, zázemí pro vlastní fungování a profesionalizovaný personál organizace. Prostřednictvím této dotace může naše MAS od roku 2008 rozdělovat prostředky na financování projektů obcí, podnikatelů a dalších subjektů, které jsou v souladu s tzv. Strategickým plánem Leader. Tento projekt je víceletý a bude trvat do roku 2013. V každém roce proto naše organizace vyhlašuje tzv. výzvu k předkládání projektů, které splňují podmínky a možnosti čerpání dotace a naplňují strategický plán. V roce 2008 byly vyhlášeny dvě výzvy k **podání žádosti o dotaci**. Celkem bylo přijato 9 žádostí. Výběrová komise po bodovém zhodnocení vybrala 4 úspěšné žadatele, jejichž projekty budou podpořeny bezmála 5,1 milionu Kč. V letošním roce **připravujeme vyhlášení první výzvy v průběhu dubna až května** v oblastech kulturního dědictví, podpory rozvoje malých podniků, rozvoje služeb v cestovním ruchu a podpory místních produktů. MAS nejen přerozděluje finanční podporu na projekty, ale zároveň nabízí a vykonává poradenství v oblasti přípravy a financování projektů od přípravy projektového záměru, vyhledání financování projektu, zpracování žádosti o dotaci a zajištění kompletní administraci úspěšného projektu v prů-

běhu realizace a udržitelnosti. MAS se rovněž podílí na projektech jako partner či dodavatel služeb a je nositelem nových projektů.

Jedním z vlastních projektů je dlouhodobý projekt **Páteří cyklostezka Krumlovsko – Jevišovicko**, jehož partneři jsou členské mikroregiony a další obce. Cílem projektu je podpořit udržitelný rozvoj cestovního ruchu a ekonomiky prostřednictvím vybudování základní infrastruktury – cyklostezky včetně propagace a podpory rozvoje služeb a celospolečenský přínos s respektem k trvale udržitelnému rozvoji. Tento dlouhodobý projekt má za cíl vybudování zeleného (cyklo)koridoru napříč územím severozápadního Znojemska, který přispěje k rozvoji služeb a propagace území, a zejména ke zvýšení návštěvnosti regionu. Dalším projektem tzv. **Ekoporadny** je nabízeno poradenství v oblasti životního prostředí. V rámci aktivit Ekoporadny jsme mohli uspořádat několik naučných přírodovědných exkurzí, uspořádat workshop v oblasti ukázky ekologických projektů v Hostětíně a propagovat území Natura 2000 na Znojemsku. Brožuru o území soustavy Natura 2000 lze obdržet v kanceláři MAS nebo stáhnout z webových stránek. Ekoporadna je součástí sítě environmentálního vzdělávání v Jihomoravském kraji.

Další činnosti MAS směřují do oblasti propagace MAS a zájmového území Znojemska a do vydavatelské činnosti a její podpory. V prosinci 2008 bylo vydáno první číslo zpravodaje MAS, který rozesíláme po celém území. Materiály, které vydáváme, lze získat i v Informačním centru Jaderné elektrárny Dukovany.

Více o organizaci a aktivitách naleznete na www.zivepomezi.cz.

Bc. ADÉLA BARTESOVÁ
Fotografie a mapa archiv Živé pomezí

Posláním Klubu ZÁMEK - centra prevence Třebíč je prostřednictvím nízkoprahové služby, terénní práce a specifické primární prevence na školách v okrese Třebíč usilovat o sociální začlenění a pozitivní změnu ve způsobu života dětí a mládeže ve věku 12 - 20 let, jež by se mohly ocitnout nebo se ocitly v nepříznivé sociální situaci, poskytovat informace, odbornou pomoc, podporu a předcházet tak jejich sociálnímu vyloučení. „Vyšlapanou“ částku 99 192 Kč použil klub na koupi osobního automobilu, který umožnil centru prevence rozšířit dosavadní služby do širokého okolí. Pracovníci mohou tak vyhledávat a kontaktovat děti i mimo město Třebíč a pomáhat jim k řešení jejich aktuálních obtíží. Vůz poslouží nejen k cestám za klienty a k preventivním programům, ale využití najde i při vícedenních pobytových akcích.

Salesiánské středisko mládeže v Brně – od roku 1995 nabízí středisko dětem a mládeži líšeňského sídliště v Brně řadu možností, jak aktivně a hodnotně trávit svůj volný čas. Děti se zde mohou věnovat zajímavým koníčkům a seznámit se s novými přáteli. Dům dětí a mládeže nabízí i aktivity pro širokou veřejnost – klub maminek, předškoláčka, vzdělávací programy nejen pro školy a sportovní aktivity i pro dospělé. Školské zařízení, jež opírá svou činnost o salesiánský pedagogický a sociální výchovný systém, se snaží naučit děti pro ně dosud nepoznaným činností, rozvíjet jejich osobnost a vést nejmenší k odpovědnosti, laskavosti, otevřenosti a vstřícnosti.

Oranžové kolo

Projekt Oranžové kolo umožňuje veřejnosti jednoduše a přitom zábavnou formou přispět na dvě místní neziskové organizace. Zájemci minutou šlapání na speciálně upraveném rotopedu přispějí na jimi preferovanou organizaci. Na závěr si podle poměru našlapaných příspěvků vybrané subjekty mezi sebe rozdělí předem stanovenou částku. Cílem Oranžového kola je vzbudit zájem a podpořit především osoby se specifickými zdravotními a sociálními nároky. Nadace ČEZ již přes Oranžové kolo podpořila 48 neziskových organizací částkou 7,8 milionu korun.

Z peněz vyšlapaných na Oranžovém kole při Folkových prázdninách v Náměšti nad Oslavou pořídila mládežnická centra v Třebíči a v Brně nová svozová auta.

Na fotografii vlevo přebírají symbolické šeky zleva Šárka Majerová, vedoucí Klubu Zámek - centrum prevence (Oblastní charita Třebíč) a Renata Lorencová, pracovnice PR, Salesiánské středisko mládeže Brno-Líšeň. Dále na fotografii Jan Husák, člen správní rady Nadace ČEZ a Vladimír Měrka, starosta města Náměště nad Oslavou.

V neděli 25. 1. byl slavnostně pokřtěn devítimístný automobil a předán k užívání centru mládeže Salesko v Brně. Vůz byl pořízen z prostředků získaných z projektu Nadace ČEZ Oranžové kolo. O název auta proběhla soutěž, z níž vítězně vyšlo jméno SÁRA (Salesiánská kára). Křtu nového auta přihlíželo na sto diváků z řad uživatelů centra Salesko i z ostatní veřejnosti, křest provedl pan Kosík, výherce soutěže o název auta (horní snímek). Druhým obdarovaným subjektem byl Klub Zámek – centrum prevence provozovaný Oblastní charitou Třebíč. Klub Zámek již za pomoci nového automobilu kontaktuje problémové děti v Třebíči i okolí. Částka 200 000 Kč byla návštěvníky letního festivalu Folkové prázdniny v Náměšti rozdělena poměrně spravedlivě mezi dvě organizace. „Z příspěvku Oranžového kola jsme zakoupili automobil, který nám vyřešil problematickou dopravu za našimi klienty. Dnes můžeme nabízet naše služby i těm, kteří nejsou z Třebíče,“ uvedla k účelu použití nadačního daru Šárka Majerová, vedoucí zařízení Klub Zámek, provozovaného Oblastní charitou Třebíč.

Salesiánské středisko mládeže (Salesko) nabízí dětem a mládeži v Brně řadu možností, jak aktivně a hodnotně trávit svůj volný čas. „Za příspěvek štedrých dárců jsme se konečně dočkali nákupu nového automobilu a doufáme, že našim dětem a mládeži bude tento automobil dobrým sluhou při akcích jako jsou tábory, hory, vodácké akce apod.“ komentuje událost Renata Lorencová, která má ve středisku na starost komunikaci s veřejností. Křest nového automobilu proběhl za účasti ředitele Salesiánského střediska mládeže Pavla Ženíška, zástupce Nadace ČEZ Jany Štefánkové a vylosovaných kmotrů, vítězů vypsání soutěže o název nového vozítka, která probíhala na webových stránkách střediska. Manželé Kosíkoví volili společně s většinou soutěžících název SÁRA (Salesiánská kára) a kromě křtu si jako první mohli vyzkoušet posezení v novém autě. Obdrželi také dárky od střediska i donátora ČEZ a také poukázku na jedno bezplatné víkendové využití auta.

JANA ŠTEFÁNKOVÁ, FOTO ARCHIV EDU

BAROKNÍ MLÝN V RYBNÍKÁCH

Současná budova barokního mlýna byla postavena v roce 1804. O rok později byla u mlýna postavena socha sv. Jana Nepomuckého. Dnes se tato socha nachází na druhé straně silnice. Ve mlýně se vystřídalo mnoho majitelů a nájemců. Jeden z prvních byl Antonín Vorel z Hrubšic, který zjistil, že již v roce 1683 patřil mlýn pánům z Krumlova. Posledním nájemcem byl mlynář Jan Drápal, podle něhož mlýn dnes nese jméno – Drápalův mlýn. V roce 1957 byl mlýn úplně zastaven a strojní zařízení bylo zlikvidováno, o tři roky později byl zbořen i unikátní dřevěný splav. V 90. letech byl mlýn v rámci restitucí vrácen rodině Drápalů. V současnosti je v pronájmu a využíván jako vinný sklep. Víno se vyrábí ve dvou sklepech přímo v objektu mlýna. Sortiment tvoří kolem 15 druhů převážně přívlastkových vín, která jsou vyhledávána skutečnými znalci.

Možná se bude někomu zdát divné, že víno k mlýnu nepatří, ale jedno je jisté, k obci Rybníky víno patří už několik staletí. Dne 17. ledna roku 1708 obdržela obec Rybníky privilegium - poloviční právo svobodného nálevu

vína od sv. Martina do sv. Jana, které bylo potvrzeno Maxmiliánem z Lichtensteina. Pečeť, která toto právo potvrzuje, pochází z roku 1712. Je na ní nápis „Ribnicka peczili“ a obraz vinaře s větvemi vinné révy a písmeny SM (sv. Markéta). Pečeť je v archivu obce.

Pokud jedeme z Moravského Krumlova, mlýn uvidíme na levé straně silnice u řeky Rokytná na samotném konci obce Rybníky.

ALENA HOSTAŠOVÁ
FOTOGRAFIE JAROSLAV TICHÝ

Skladování archivních vín

PRO VOLNOU CHVÍLI

Při štěpné reakci vzniká v palivu řada prvků. Použité palivo z jaderných reaktorů tvoří méně než 1 % objemu všech jaderných odpadů na světě. Jeden reaktor s výkonem 1000 MW produkuje ročně kolem **tajenka** použitého paliva. Protože má palivo vysokou hustotu, představuje to objem jen asi 1,5 m³. Palivo vyňaté z reaktoru obsahuje stále ještě 95 % nespotřebovaného uranu, z toho 1 % štěpitelného U²³⁵ a 1 % štěpitelného izotopu plutonia ²³⁹ Pu. Ostatní štěpné produkty, které považujeme za odpad, představují jen asi 1 200 kg. Hlavní podíl radioaktivity nesou mezi těmito štěpnými produkty cesium ¹³⁷Cs a stroncium ⁹⁰Sr. Oba mají poločas rozpadu okolo 30 let. V důsledku radioaktivního rozpadu použité palivo postupně ztrácí radioaktivitu a četné radioizotopy přecházejí na neaktivní prvky. Je to například platina, ruthenium, rhodium, paladium, stříbro, prvky vzácných zemin aj.

Tajenka z minulého čísla zněla: ...**těžkých dopravních haváriích**. Ze správných odpovědí jsme vylosovali paní **Hedviku Kovacsovou z Třebíče a Pavlu Toulouvu z Moravského Krumlova**. Oběma jsme poslali praktickou termosku. Výherkyním upřímně blahopřejeme a těšíme se na správné odpovědi kvízu v tomto čísle Zpravodaje.

U každé odpovědi na kvízovou otázku najdete i různá písmena. Když otázku správně vyluštíte a seřadíte si písmena hezky za sebe, získáte tajenku.

1. Michelangelova socha Davida se stala symbolem města		
PA Milána	ŠE Verony	T Florencie
2. Kterou barvu nenajdete na vlajce Jamajky?		
S Žlutou	ŘI Modrou	DE Černou
3. Jaké národnosti byl lékař a fyziolog Willem Einthoven, který vyvinul elektrokardiograf (EKG)?		
S Rakušan	C Nizozemec	TI Dán
4. Který tenista získal dvakrát Grand Slam (vítězství na všech čtyřech nejvýznamnějších turnajích během jednoho roku)?		
E Rod Laver	Á Björn Borg	C Pete Sampras
5. Pět teček znamená v Morseově abecedě		
T pětku	TI nulu	E otazník
6. Antigen obsažený v červených krvinkách – Rh faktor – byl pojmenován po		
LI lvici	I opici	N myši
7. Pod jakou zkratkou známe software pro internetovou službu, umožňující svým uživatelům sledovat, kteří jejich přátelé jsou právě připojeni a dle potřeby jim posílat zprávy a komunikovat s nimi (z roku 1996)?		
T SKY	TU ICQ	T ILY
8. Jak se jmenuje hlavní město Kazachstánu?		
RŮ Baku	N Astana	Ů Alma-Ata

Pokud se chcete zúčastnit slosování o ceny, zašlete do 10. dubna 2009 tajenku na **korespondenčním lístku** na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotopice. Soutěž je pro čtenáře od 17 let, prosíme, uveďte svůj věk.

INZERCE

Inzerovat mohou soukromé osoby, firmy a podnikatelé, kteří mají svoji provozovnu ve dvacetikilometrovém pásmu okolo EDU. Jeden inzerent si může v jednom čísle objednat a zaplatit inzerát o velikosti 1/16 strany v ceně 250 korun nebo 2/16 v ceně 500 Kč. Žadatel poukáže příslušnou částku na účet ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany, Komerční banka Třebíč, číslo účtu 4901-711/0100, var. symbol 37812 a doklad o zaplacení (kopii ústřížku složenky nebo potvrzení bankovního příkazu) zašle spolu s textem inzerátu na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotopovice, tel.: 568 860 168. Vydavatel neodpovídá za kvalitu inzerovaných výrobků a služeb.

SÍTĚ, ŽALUZIE, ROLETY

- Veškeré žaluzie i atypické
- Sítě proti hmyzu i do oblouku
- Sítové dveře
- Předokenní rolety
- Lamelové dveře
- Látkové rolety
- Silikonové těsnění oken, dveří

**Dodá - namontuje - zajistí
Servis**
PAVLÍK Ivo, Dukovany 221
tel./fax: 568 865 321
602 719 156

Kácení stromů v omezených prostorech
Zdravotní řezy vzrostlých stromů
Péče o památné stromy

mobil 608 717 245

Martin Uhlíř
Lipová 1315 Rosice
www.tree-climbing.cz

E-KOREKTURA.CZ

Jazykové korektury textů

Z Vašich dokumentů
odstraníme chyby:

- pravopisné
- gramatické
- stylistické

www.e.korektura.cz
mobil: 739 305 063
info@e-korektura.cz

Váš text je Vaše vizitka!

ADAMERA s. r. o.

Lesnictví a péče o stromy

ADÁMEK Radomír
671 38 Višňové 187

Telefon 606 532 184, e-mail: adamera.sro@seznam.cz
www.visnove.com/adamera

- riziková těžba
- likvidace pařezů frézováním
- likvidace větví štěpkováním
- bezpečnostní, zdravotní a redukční řezy na stromech
- bezpečnostní vazby v korunách stromů
- ochrana stromů, porostů a ploch pro vegetaci při stavební činnosti
- výsadba stromů na trvalé stanoviště
- sečení přerostlých porostů - mulčování
- sečení travnatých ploch
- práce s křovinořezem
- likvidace náletových dřevin a buřeniště postřiky

Stavebniny 561 205 555
Mohelno s. r. o. 733 533 379
e-mail: stavebniny@seznam.cz

areál AGRO Mohelno

Prodej stavebního materiálu

ZIMNÍ A MNOŽSTEVNÍ SLEVY

Provozní doba: po - pá 7.00 - 16.00
od března - so 8.00 - 11.00

NOVĚ OTEVŘENO

dřevostavby

Mlčoch

**výstavba nízkoenergetických
dřevostaveb**

- rychlá výstavba
- velká úspora energie
- úspora obytného prostoru

**zajištění financování výstavby
realitní služby**

Kontakt:

Jaroslav Mlčoch
671 40 Horní Kounice 114
732 958 546

info@drevostavby-mlcoch.cz
www.drevostavby-mlcoch.cz

Optik Frič
F.B. Zvěřiny 217, Hrotopovice - tel.: 773 552 295
Kramářská 8, Znojmo *** nám. ČSA 69, Mor. Budějovice
515 244 837 568 420 035

- NOVÁ KOLEKCE SLUNEČNÍCH BRÝLÍ v prodeji
- BRÝLE na počkání (expres)
- MĚŘENÍ ZRAKU
- DALEKOHLÉDY
- SERVIS ZDARMA

www.OptickySvet.cz

PLOCHÉ STŘECHY HAVLÁT

Rodinné domy, garáže, terasy

— IZOLACE PROTI VODĚ

- kvalitní materiály, záruka
- životnost až 30 let
- odborně provedená práce

— NÁTĚRY STŘECH

- izolační, reflexní, antikorozní

JIŘÍ HAVLÁT, ZAKŘANY 157
tel.: 548 535 243, 603 767 908
www.havlat.zde.cz

IZOLATÉRSTVÍ

Ušetřete náklady na vytápění - topte ekonomicky a ekologicky!

Využívejte obnovitelné zdroje energie!

**Kotle určené pro spalování
dřevěných pelet a obilí**

od **82.900,- Kč** vč. DPH

Konzultace a výběr vhodného typu kotle ZDARMA,
nabídka platí pro objednávky uzavřené do 30.4. 2009.

tel.: 608 622 664 www.tzbmont.cz

MONTÁŽE TECHNICKÝCH ZAŘÍZENÍ BUDOV
INSTALACE VODOVODŮ, TOPENÍ, PLYNU A KANALIZACE
ROZVODY TLAKOVÉHO VZDUCHU, VAKUA, OLEJŮ ATD.
NÁVRHY STŘECH, FASÁD A IZOLACÍ STAVEB
TZBmont s.r.o., Tiskárenská 1274, 672 01 Moravský Krumlov

SRDEČNĚ VÁS ZVEME K NÁVŠTĚVĚ INFORMAČNÍCH CENTER

Jaderná elektrárna Dukovany

Otevřeno je denně včetně státních svátků v době 9.00-16.00 hod.

Z technických důvodů je zavřeno každé první pondělí v měsíci.

V případě zájmu o prohlídku skupiny nad 10 osob je nutné si rezervovat termín na internetových stránkách.

Vodní dílo Dalešice

Pouze pro hromadné exkurze od pondělí do pátku
po předchozím objednání.

Objednávky exkurzí pro obě informační centra:

e-mail: infocentrum.edu@cez.cz, telefon: 561 105 519

SOUTĚŽENÍ PRO ŠKOLÁKY

Milí školáci,

zima už má odzvoněno a počasí bude čím dál více lákat k vycházkám a hrám v přírodě. Jistě si ale najdete chvílku času k luštění kvízů, které pro vás tradičně připravilo brněnské vydavatelství KIRA. Ze správných odpovědí tradičně vylosujeme deset účastníků soutěže a pošleme jim ceny, které věnuje Jaderná elektrárna Dukovany. Do losování o ceny budou zařazeny ty odpovědi, v nichž budou správně vyřešeny alespoň tři úkoly. Odpovědi na **korespondenčním lístku** nebo **pohlednici** zasílejte do 10. dubna 2009 na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotopovice. Nezapomeňte připsat školu a třídu, do které chodíte.

Šťastnými výherci z minulého čísla, kterým jsme poslali pátky na stolní tenis a rozvrh hodin jsou: **sourozenci Miroslav Chvátal a Tereza Chvátalová z Třebenic, Michal Čáp z Višnového, Vítek Procházka a Dominik Veselý z Oslavan, Rudolf Zezula a Nikola Brymová z Náměště nad Oslavou, Adéla Špuláková z Třebíče, Ondřej Pavlák z Dobřínska a Martin Paseka z Horních Dubňan.** Všem blahopřejeme a těšíme se na správné odpovědi soutěží z tohoto čísla.

Dominik Veselý nám na korespondenčním lístku ke správným odpovědím ještě připsal: „**Šťastné Vánoce a nový rok všem Zpravodajům přeje Dominik.**“ Moc mu děkujeme.

MĚSTO FILMAŘŮ

Beverly Hills s ulicí Rodeo Drive jste určitě viděli v jednom slavném filmu, ve kterém hráli Richard Gere a Julia Robertsonová (ta si zde jako Vivian kupovala drahé šaty v drahých obchodech). Víte, jak se jmenuje město, ve kterém se tato čtvrt nachází? Možná vám pomůže malá nápověda – ve městě je i slavný Hollywood.

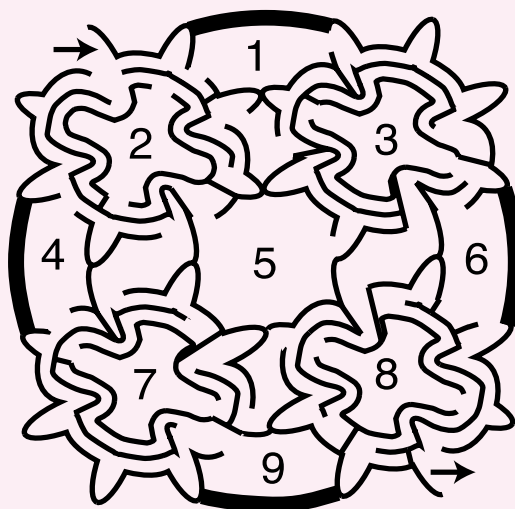
Po vyškrtání všech výrazů zůstane v obrazci deset volných písmen, která – čtena po řádcích – tvoří **tajenku**.

ANANAS
ASFALT
BALKON
BLANKA
HŘÍBEK
KAŠTAN
KLADNO
KLIENT
KUPLET
KYTARA
LAMPAS
LAVICE
LÍTOST
NADACE
NEROST
NOSNÍK
OBLAST
OTIATR
PALIVO
PASEKA
PRALES
PROSBA
RATLÍK
SATIRA
SIMONA
SKOKAN
SODOMA
STAVBA
STOLEK
TURBAN
VĚHLAS
VRSTVA
ZÁHADA
ZIRKON

SOUČET

Projděte bludištěm podle šipek a sečtěte čísla, na která cestou narazíte. Jaký je jejich součet?

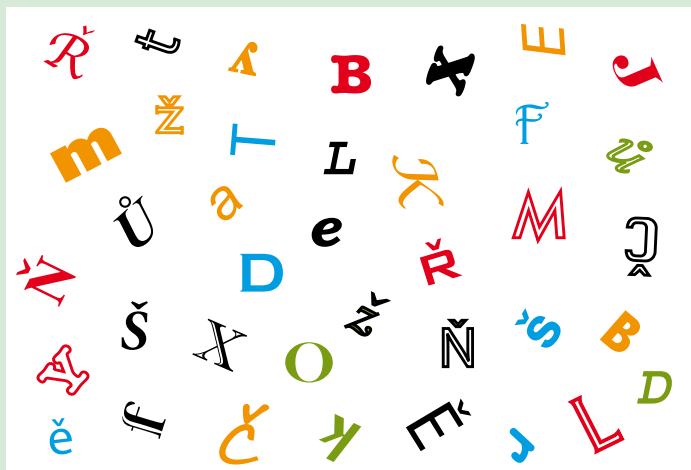

PŘIPRAVILO

VYDAVATELSTVÍ KIRA BRNO

PÍSMENA

Vyškrtejte všechna písmena, která se vyskytují dvakrát. Čtyři zbývající písmena tvoří **tajenku**.

HLAVNÍ MĚSTO

Po vepsání všech výrazů na správná místa v obrazci si budete moci přečíst v označeném řádku **tajenku** (hlavní město evropského státu).

Vodorovný směr: ATRAKCE, KONCERN, NÁPLAST, PLATINA, **TAJENKA**.

Svislý směr: ATLET, ETAPA, KONEV, NÁPOR, NITKA, ŠATNA, VĚNEC.

